

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 31 januari 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till tilläggsstat för budgetåret 1938/39, i vad propositionen avser fjärde huvudtiteln.

(1:a avd.)

Lantförsvaret.

1:o **Viss materielanskaffning (anslag nr 1).** I propositionen nr 2 med förslag till tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1938/39 har Kungl. Maj:t under rubriken Egentliga statsutgifter, fjärde huvudtiteln, föreslagit riksdagen (punkt 1, sid. 39 och 40) att till Viss materielanskaffning (anslag nr 1) å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

Tillverkning av gasmasker vid försvarsväsendets gasmaskfabrik bedrivs under innevarande budgetår för medel, som ställas till förfogande bland annat från det i riksstaten upptagna anslaget för viss materielanskaffning (anslag nr 1).

Arméförvaltningens tygdepartement har hemställt, att ett belopp av ytterligare 600,000 kronor måtte ställas till förfogande för ändamålet.

Departementschefen har funnit sig böra tillstyrka den gjorda framställningen och ansett beloppet i fråga böra anvisas såsom tillägg till ovanberörda för innevarande budgetår anvisade anslag.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

Utskottet.

att riksdagen må till *Viss materielanskaffning (anslag nr 1)* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 600,000 kronor.

2:o **Viss materielanskaffning (anslag nr 2).** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, sid. 40) att till Viss materielanskaffning (anslag nr 2) å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 312,800 kronor.

Av det av 1937 års riksdag beviljade anslaget för viss med 1936 års arméorganisation sammanhängande materielanskaffning (anslag nr 2) å 7,749,550 kronor avsågs visst belopp för anskaffning av luftvärnsmateriel. Genom brev den 23 april 1937 bemyndigades arméförvaltningens dåvarande artilleridepartement att träffa avtal om leverans av rörliga luftvärnskanoner på basis av glidande prisskala. Sedan den ifrågavarande leverantörens arbetarlöner i slutet av år 1937 reglerades för en tid av två år framåt, bemyndigades arméförvaltningens tygdepartement genom brev den 18 mars 1938 att med leverantören träffa överenskommelse om övergång till fast pris enligt vissa villkor.

Arméförvaltningen har nu anmält, att på grund av höjda arbetslöner övergången till fast pris för ifrågavarande leverans medfört en total merkostnad av 312,768 kronor i förhållande till det vid tillämpning av glidande prisskala satta utgångspriset, samt hemställt om ett tilläggsanslag å nämnda belopp för nästkommande budgetår.

Departementschefen har tillstyrkt, att det begärda beloppet, avrundat till 312,800 kronor, anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår såsom tillägg till lantförsvarets anslag till viss materielanskaffning (anslag nr 2).

Utskottets

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Viss materielanskaffning (anslag nr 2)* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 312,800 kronor.

3:o) Personalberedskapsåtgärder vid armén. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 41—44) att till Personalberedskapsåtgärder vid armén å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 713,500 kronor.

Departementschefen har erinrat därom, att i anledning av det under september 1938 rådande allvarliga internationella läget Kungl. Maj:t beslöt den 22 september 1938 på föredragning av chefen för försvarsdepartementet, att vissa åtgärder till stärkande av försvarsberedskapen skulle vidtagas. Dessa åtgärder avsågo bland annat höjande av personalberedskapen.

Av infortrade uppgifter rörande de kostnader under innevarande budgetår, som föranletts av ifrågavarande beredskapsåtgärder, framgår, att kostnaderna för arméns vidkommande uppgått till 1,624,505 kronor, därav 906,978 kronor avse utgifter av sådan natur, att de skola täckas av förslagsanslag, och 717,527 kronor motsvara kostnader, vilka äro avsedda att bestridas av reservationsanslag. Under det att den av beredskapsåtgärderna föranledda ökade belastningen av förslagsanslagen icke enligt departementschefens mening vore av den beskaffenhet, att medel för förstärkning av dessa anslag behövde särskilt äskas, har det i fråga om reservationsanslagen synts departementschefen däremot i allmänhet bliva nödvändigt att från dessa avlasta

de av ifrågavarande åtgärder föranledda, ej förutsedda utgifterna. Härför erforderliga medel har departementschefen ansett böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår. Medelsbehovet har efter vederbörlig avrundning av de särskilda anslagsposterna beräknats till sammanlagt 713,500 kronor.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Personalberedskapsåtgärder vid armén* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 713,500 kronor.

Sjöförsvaret.

4:o) **Flottans ersättningsbyggnad.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, sid. 44—46) att till Flottans ersättningsbyggnad å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,200,000 kronor.

Under erinran att å tilläggsstat för budgetåret 1937/38 beviljades för flottans ersättningsbyggnad ett reservationsanslag av 360,000 kronor, avsett att täcka ökade kostnader för pansarskeppens modernisering, vilka blivit en följd av inträdda prisstegringar, har marinförvaltningen i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1939/40 anfört, att då den allmänna prisnivån i stort sett vore oförändrad, förstärkning alltjämt erfordrades av den del av anslaget till flottans ersättningsbyggnad, som avsåges för modernisering av Sverige-skeppen. Den nu behövlige förstärkningen har marinförvaltningen beräknat till 300,000 kronor, motsvarande en höjning av ifrågavarande del av anslaget med omkring 17 procent. Vidare har marinförvaltningen anmält, att kostnaderna för det å Karlskrona varv pågående byggandet av jagaren Karlskrona och vedettbåtarna Arholma och Landsort även påverkats av fördyringen och att till fullföljande av dessa byggnadsarbeten en anslagsförstärkning av likaledes 300,000 kronor erfordrades.

Marinförvaltningen har i särskild skrivelse ytterligare hemställt, att åt de pågående ombyggnadsarbetena å pansarskeppet Sverige måtte i visst hänseende givas större omfattning än som ursprungligen avsetts. Det av marinförvaltningen för ändamålet begärda beloppet utgör 600,000 kronor.

Departementschefen har tillstyrkt marinförvaltningens ovanberörda framställningar och ansett det begärda fyllnadsbeloppet, tillhoppa 1,200,000 kronor, böra äskas å tilläggsstat för detta budgetår.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Flottans ersättningsbyggnad* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 1,200,000 kronor.

5:o) **Kustartilleriets materiel m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, sid. 46 och 47) att till Kustartilleriets materiel m. m. å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 625,000 kronor.

Med hänsyn till inträffade prisstegringar har marinförvaltningen ansett en ökning av ifrågavarande anslag böra ske med 95,000 kronor.

Departementschefen har intet haft att erinra mot det begärda beloppet och funnit detsamma böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kustartilleriets materiel m. m.* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

6:o) **Komplettering av sjöfronts- och luftvärnsbatterier på Gotland.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, sid. 47) att till Komplettering av sjöfronts- och luftvärnsbatterier på Gotland å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Av reservationsanslagen till engångskostnader för byggnadsarbeten för sjöförsvaret under budgetåren 1936/37—1939/40 jämte förstärkning därå hava sammanlagt cirka 40,000 kronor avsetts för vissa arbeten vid sjöfronts- och luftvärnsbatterier på Gotland. För fullföljande av dessa arbeten har marinförvaltningen nu ytterligare äskat ett anslag av 40,000 kronor.

Departementschefen har intet haft att erinra mot det begärda beloppet och ansett detsamma böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Komplettering av sjöfronts- och luftvärnsbatterier på Gotland* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

7:o) **Beredskapsrum på Gotland.** På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning (punkt 7, sid. 47 och 48) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Beredskapsrum på Gotland* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 95,000 kronor.

8:o) **Utbyte av elektriska ledningar i kaserner och boställshus m. m. i Karlskrona.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 48) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Utbyte av elektriska ledningar i kaserner och boställshus m. m. i Karlskrona* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

9:o) **Ändring av belysningsanläggningen inom Nya Varvet.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 48 och 49) hemställer utskottet,

att riksdagen må för *Ändring av belysningsanläggningen inom Nya Varvet* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

10:o) **Personalberedskapsåtgärder vid marinen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 49—51) att till Personalberedskapsåtgärder vid marinen å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 332,800 kronor.

Kungl. Maj:ts ovan under punkt 3:o) omförmälda beslut den 22 september 1938 angående förstärkt personalberedskap avsåg jämväl marinen.

Av infortrade uppgifter rörande de kostnader under innevarande budgetår, som föranletts eller beräknas komma att föranledas av ifrågavarande beredskapsåtgärder vid marinen, framgår, att desamma uppgått till sammanlagt 603,388 kronor, därav 268,445 kronor belöpande å förslagsanslag och 334,943 kronor belöpande å reservationsanslag. Liksom beträffande lantförsvaret saknades enligt departementschefens mening anledning att äska förstärkning av de av förevarande åtgärder berörda förslagsanslagen. För reservationsanslagens del syntes departementschefen däremot en reglering vara nödvändig. Det härför erforderliga medelsbehovet har efter vederbörlig avrundning av de särskilda anslagsposterna beräknats till sammanlagt 332,800 kronor, vilket belopp departementschefen ansett böra anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår.

Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda förslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Personalberedskapsåtgärder vid marinen* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 332,800 kronor.

Utskottet.

Flygvapnet.

11:o) **Anskaffning och förnyelse av flygmateriel.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 51 och 52) att till Anskaffning och förnyelse av flygmateriel å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Departementschefen har meddelat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 28 oktober 1938 bemyndigat flygförvaltningen att träffa avtal om anskaffning av vissa bombfällningsanordningar, för vilka den sammanlagda kostnaden beräknats till 710,000 kronor. Av nämnda kostnad belöpa cirka 200,000 kronor å innevarande budgetår, vilken summa departementschefen ansett böra anvisas å tilläggsstaten för detta budgetår såsom förstärkning av anslaget till anskaffning och förnyelse av flygmateriel.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Anskaffning och förnyelse av flygmateriel* å tilläggsstat för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 200,000 kronor.

Stockholm den 31 januari 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 18.